

ЗАКОН за опазване на земеделските земи

Обн., ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 г., изм. и доп., бр. 14 от 18.02.2000 г., доп., бр. 26 от 29.03.2000 г., изм. и доп., бр. 28 от 23.03.2001 г., в сила от 23.03.2001 г., доп., бр. 112 от 23.12.2003 г., в сила от 1.01.2004 г., изм., бр. 18 от 28.02.2006 г., бр. 29 от 7.04.2006 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп., бр. 13 от 9.02.2007 г., бр. 64 от 7.08.2007 г., изм., бр. 36 от 4.04.2008 г., бр. 43 от 29.04.2008 г., изм. и доп., бр. 10 от 6.02.2009 г., доп., бр. 103 от 29.12.2009 г., бр. 87 от 5.11.2010 г., изм., бр. 19 от 8.03.2011 г., в сила от 9.04.2011 г., изм. и доп., бр. 39 от 20.05.2011 г., изм., бр. 22 от 16.03.2012 г., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 1.07.2012 г., доп., бр. 91 от 20.11.2012 г., бр. 27 от 15.03.2013 г., изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 14 от 20.02.2015 г., изм. и доп., бр. 61 от 11.08.2015 г., бр. 100 от 18.12.2015 г., изм., бр. 61 от 5.08.2016 г., в сила от 5.08.2016 г., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 96 от 1.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., изм. и доп., бр. 17 от 23.02.2018 г., в сила от 23.02.2018 г., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 83 от 9.10.2018 г., доп., бр. 21 от 12.03.2021 г., изм., бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г., изм. и доп., бр. 86 от 13.10.2023 г., в сила от 13.10.2023 г., изм., бр. 102 от 8.12.2023 г., изм. и доп., бр. 106 от 22.12.2023 г., в сила от 22.12.2023 г., бр. 16 от 23.02.2024 г., в сила от 23.02.2024 г., доп., бр. 33 от 12.04.2024 г., в сила от 12.04.2024 г., изм., бр. 41 от 10.05.2024 г., в сила от 10.05.2024 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този закон се уреждат опазването от увреждане, възстановяването и подобряването на плодородието на земеделските земи и се определят условията и редът за промяна на тяхното предназначение.

Чл. 2. (1) Земеделските земи са основно национално богатство и се използват само за земеделски цели.

(2) Предназначението на земеделските земи е за производство на растителна продукция и паша на добитък по начин, неувреждащ почвеното плодородие и здравето.

(3) Промяната на предназначението на земеделските земи се допуска само по изключение при доказана нужда и при условия и по ред, определени с този закон.

(4) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., доп., бр. 100 от 2015 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., доп., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., изм., бр. 102 от 2023 г.) Строителство в земеделските земи без промяна на предназначението им може да се извършва за оранжерии и за линейни обекти по чл. 17а, ал. 2, а за обекти, чиито функции са свързани със земеделското предназначение на земята и за агрофотоволтаици - при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието и храните и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г., предишна ал. 4, бр. 39 от 2011 г.) Опазването от увреждане, възстановяването и подобряването на плодородието на земеделските земи се прилагат и за земеделски земи, включени в строителните граници на населените места, както и за горски територии, които се използват за производство на растителна продукция и за паша на добитъка.

Глава втора ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ ОТ УВРЕЖДАНЕ

Чл. 3. Собствениците и ползвателите на земеделски земи са длъжни да ги опазват от ерозиране, замърсяване, засоляване, вкисляване, заблацияване и други увреждания и да поддържат и повишават продуктивните им качества.

Чл. 4. (1) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министерството на земеделието и храните осигурява на собствениците и ползвателите на земеделските земи официална информация за:

1. продуктивните, технологичните, екологичните и икономическите качества на земеделските земи, в това число и техните базисни цени, а също така и за потенциалните рискове от влошаване на тези качества поради ерозия, замърсяване, засоляване, вкисляване и заблацияване;
2. опазването на почвената покривка и присъщите ѝ екологични функции от увреждане;
3. задължителните ограничения при ползване на земеделските земи;
4. пестицидите, торовете, промишлените или битовите отпадъци, биологично активните и други вещества, които са регистрирани и одобрени за приложение, и санитарните норми за тяхната употреба, а също така за веществата, забранени за прилагане;
5. качеството на водите за напояване, санитарните норми и максимално допустимите технологични норми за тяхната употреба, а също така и за водите, забранени за напояване на земеделските земи;
6. противоерозионните сеитбообращения за ерозионно застрашените територии;
7. подходящите системи и техника за обработка на почвата.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министерството на земеделието и храните поддържа информационна система за земеделските почвени ресурси. В информационната система се създава и поддържа специален регистър за земеделските земи:

1. замърсени с тежки метали и металоиди, радионуклеиди, нефтопродукти и други органични замърсители, промишлени, строителни и битови отпадъци;
2. застрашени от ерозия, замърсяване, засоляване, вкисляване и заблацияване.

(3) Регистърът по ал. 2 съдържа информация и за:

1. физически и юридически лица или техните правопримемници, причинители на замърсяване;
2. ограничителни и препоръчителни режими на земеползване и предписания за отстраняване на нарушенията;
3. хумусни депа;
4. промишлени отпадъци, пригодни за рекултивация и подобряване на земеделските земи;
5. краткосрочни и дългосрочни програми за подобряване на продуктивните качества на земеделските земи и опазването им от ерозия, замърсяване, засоляване, вкисляване и заблацияване.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министерството на земеделието и храните има право да налага задължителни ограничения при ползване на земеделските земи при установени:

1. увреждане на земеделски земи;
2. несъответствие на произвежданата растителна или животинска продукция с хигиенните норми;
3. влошаване на екологичните функции на почвената покривка и качеството на повърхностните и подпочвените води;
4. други случаи, предвидени със закона.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министерството на земеделието и храните предписва лесомелиоративни и хидротехнически мерки, опазващи почвената покривка от водна и ветрова ерозия.

Чл. 5. (1) Собственикът свободно избира начина на ползване на земеделската земя, ако с това не променя нейното предназначение и не нанася вреди на собствената земя, земите на другите собственици или на качеството на повърхностните и подпочвените води.

(2) Когато върху ползването на земеделската земя са наложени ограничения по силата на закон, собственикът, съответно ползвателят, е длъжен да ги спазва.

(3) Собствениците и ползвателите на земеделските земи носят отговорност за:

1. съответствието с хигиенните норми на произвежданата растителна или животинска продукция от земеделската земя;

2. вредите, нанесени на земеделските земи, притежавани от другите собственици, а също така и за увреждане на качеството на повърхностните и подпочвените води.

(4) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г.) Ползвателите на земеделски земи носят отговорност за изгарянето на стърнища и други растителни отпадъци на земеделската земя и са длъжни да участват при гасенето им.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 13 от 2007 г.) Собствениците и ползвателите на земеделските земи имат право на данъчни и кредитни преференции, когато прилагат:

1. задължителните ограничения при ползване на земеделските земи;

2. препоръките по опазване на почвената покривка и присъщите ѝ екологични функции;

3. противоерозионната агротехника;

4. системите на органично земеделие и земеделие с редуцирано използване на хербициди, пестициди и изкуствени торове;

5. проектите за възстановяване и подобряване на продуктивните качества на земеделските земи.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 13 от 2007 г.) Физическите и юридическите лица носят отговорност, ако с действията си увреждат качеството или екологичните функции на земеделските земи.

Чл. 6. (1) Забранява се:

1. (изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) употребата на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието и храните, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите;

2. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г.) изгарянето на стърнищата и други растителни остатъци в земеделските земи;

3. (изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) използването на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието и храните;

4. унищожаването или промяната на изградени противоерозионни и хидромелиоративни съоръжения без изрично съгласие на съответните държавни органи.

(2) Не могат да се използват за напояване води, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми.

(3) Организацияте, които стопанисват и доставят води за напояване, извършват периодично проверки за качеството на водите и в случаите, когато се установят вредни вещества и остатъци над пределно допустимите норми, уведомяват ползвателите и спират подаването на водата до възстановяването на нейното качество. Ползвателите на водите за периода на спиране имат право да искат обезщетение за претърпени вреди и пропуснати ползи по исков ред.

Глава трета

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА

ПРОДУКТИВНИТЕ КАЧЕСТВА НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ

Чл. 7. (1) Възстановяване и подобряване на ерозирани, замърсени, засоленни, кисели и заблатени земеделски земи е комплекс от мероприятия или технологии, които целят:

1. възстановяване на нарушените екологични функции на почвената покривка;
2. намаляване или отстраняване на здравните и ветеринарните рискове от употреба на растителна и животинска продукция;
3. запазване и повишаване на почвеното плодородие.

(2) Възстановяването и подобряването на ерозирани, замърсени, засоленни, кисели и заблатени земеделски земи се извършва въз основа на предварително разработени, съгласувани и одобрени технологии и проекти.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Технологиите и проектите се утвърждават от експертен съвет на Министерството на земеделието и храните с участие на представители на Министерството на околната среда и водите и Министерството на здравеопазването.

(4) Изпълнителите на технологиите и проектите се определят чрез конкурс, обявен от експертния съвет по ал. 3.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 18 от 2006 г., изм. и доп., бр. 10 от 2009 г., изм., бр. 61 от 2015 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министерството на земеделието и храните ежегодно администрира по бюджета си приходите от: таксите по чл. 30, ал. 1; приходите от наем и аренда за ползване на земи от Държавния поземлен фонд, както и приходите от тяхната продажба; имуществените санкции и глобите, налагани по този закон; приходи от държавни такси, събирани от органите по поземлената собственост съгласно тарифата по чл. 31, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, както и разходите по този закон и разходите по чл. 10, ал. 10 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

(2) (Нова - ДВ, бр. 14 от 2000 г., изм., бр. 10 от 2009 г., бр. 38 от 2012 г., в сила от 1.07.2012 г., отм., бр. 100 от 2015 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 14 от 2000 г., отм., бр. 100 от 2015 г.).

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 14 от 2000 г.) Причинителят на замърсяването или увреждането на земеделските земи поема разходите за дейности по чл. 7 или дължи на държавата изразходваните от нея средства за тези цели.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 14 от 2000 г.) Държавата поема разходите за отстраняване на причините за неизпълнението на препоръките за опазване на почвената покривка и присъщите ѝ екологични функции, когато те са резултат от действията или бездействията на държавни органи или когато причинителят на увреждането не е установен.

Чл. 9. (1) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Условието и редът за приемането на проектите и технологиите, тяхното внедряване и поддържане се определят с наредба на министъра на земеделието и храните.

(2) Собствениците на земите, върху които са приложени проекти и технологии, са длъжни да спазват определените с тях изисквания и предписания.

(3) При неспазване на изискванията и предписанията по ал. 2 собствениците на земите дължат на държавата вложените средства.

Чл. 10. (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министерството на земеделието и храните, съответно

общината, може да предостави за срок, определен с договор, безвъзмездно право на ползване на физически и юридически лица възстановили или подобрили със собствени средства държавни и общински слабопродуктивни земеделски земи.

Глава четвърта

РЕКУЛТИВАЦИЯ НА ЗЕМИ

Чл. 11. (1) На рекултивация подлежат:

1. рудници, кариери и други земи с нарушен почвен профил;
  2. сгуроотвали, хвостохранилища, сметища и други депа за отпадъци;
  3. стари корита на реки;
  4. трасета на изоставени канали, пътища, железопътни линии и строителни площадки, след демонтаж на инженерните съоръжения, облицовки и горно строене.
- (2) Рекултивацията се извършва въз основа на предварително изготвен, съгласуван и одобрен проект, който е неразделна част от проекта за изграждането на обекта.
- (3) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2009 г., изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г., бр. 100 от 2015 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Съгласуването на проекта за рекултивация по ал. 2 се извършва от министъра на земеделието и храните или от оправомощено от него длъжностно лице, когато се предвижда рекултивация на земя за земеделски нужди и/или за включването ѝ в горски територии.
- (4) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2015 г.) Извън случаите по ал. 3 съгласуването на проекта за рекултивация се извършва от:
1. министъра на околната среда и водите или от оправомощено от него длъжностно лице – за сгуроотвали, както и за сметища и други депа за отпадъци по смисъла на Закона за управление на отпадъците;
  2. министъра на енергетиката или от оправомощено от него длъжностно лице за рекултивация, произтичаща от дейността на операторите по действащи разрешения за търсене и проучване или за проучване или концесии за добив за съответните съоръжения за минни отпадъци;
  3. (изм. – ДВ, бр. 41 от 2024 г., в сила от 10.05.2024 г.) министъра на икономиката и индустрията или от оправомощено от него длъжностно лице за рекултивация на закрити мини, рудници и съоръжения към тях, включени в подзаконовни нормативни актове, регламентиращи дейностите по закриване на мини, рудници и минни съоръжения от въгледобива, рудодобива и уранодобива;
  4. (изм. – ДВ, бр. 41 от 2024 г., в сила от 10.05.2024 г.) министъра на енергетиката или министъра на икономиката и индустрията съобразно тяхната компетентност или от оправомощени от тях длъжностни лица – за хвостохранилища.

Чл. 12. (1) Рекултивацията на терените, отчуждени за държавни и общински нужди, се извършва от инвеститора на обекта за негова сметка.

- (2) Когато инвеститорът на обекта е заплатил дължимите държавни такси по чл. 30 и стойността на земята на бившите ѝ собственици, той става собственик на рекултивирания земя.
- (3) Използването за неземеделски нужди на рекултивирана по ал. 1 и 2 земя става чрез промяна на нейното предназначение по реда на този закон.
- (4) Когато инвеститорът е заплатил държавните такси по чл. 30 и стойността на земята на бившите ѝ собственици, но не е извършил рекултивация на терена, той може да поиска промяна на предназначението на земята за други неземеделски нужди, като за това доплаща или получава разликата от дължимите такси съобразно новия вид дейност.

Чл. 13. (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министерството на земеделието и храните, съответно

общината могат да предоставят за срок, определен с договор, безвъзмездно право на ползване на физически и юридически лица, рекултивирали със собствени средства държавни или общински земи като земеделски.

Чл. 14. (1) Строителството върху земеделска земя от първа до шеста категория се извършва само след отнемане на хумусния пласт.

(2) Хумусният пласт се отнема от цялата площадка или трасе на обекта, с изключение на терените, предвидени за озеленяване.

(3) Не се отнема хумусният пласт от земите, предназначени за гробища, залесяване и включени в санитарно-охранителните зони, както и в случаите, когато той е с дебелина под 10 см.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Хумусният пласт от земеделските земи, замърсени с тежки метали и металоиди, радионуклеиди, органични и други замърсители над пределно допустимите концентрации, се използва по специални технологии, одобрени от министъра на земеделието и храните и министъра на околната среда и водите.

Чл. 15. (1) Хумусният пласт се използва за рекултивация на нарушените терени, а при липса на такива - за подобряване на слабопродуктивни земи.

(2) Отнетият хумусен пласт от рудници и кариери се използва за рекултивация на същите площи по време и след приключване на експлоатацията им или за рекултивация на други нарушени терени.

(3) Отнетият хумусен пласт при прокарване на подземни тръбопроводи се използва за рекултивация на изкопите след засипването им.

(4) Отнемането и оползотворяването на хумусния пласт по ал. 1, 2 и 3 се извършват от инвеститора на обекта с негови средства.

(5) Отнетият хумусен пласт от физически или юридически лица при строителство върху собствени земи се използва за техни нужди.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Редът за използване на хумуса, рекултивацията, подобряването на земите и приемането на рекултивирани площи се определят с наредба, издадена от министъра на земеделието и храните, съгласувана с министъра на околната среда и водите и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Глава пета

ПРОМЯНА НА ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ ЗА НЕЗЕМЕДЕЛСКИ НУЖДИ

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г.) (1) Промяната на предназначението на земеделските земи за неземеделски нужди се разрешава в зависимост от продуктивните качества на земята и целите на промяната от:

1. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., доп., бр. 39 от 2011 г.) комисии към областните дирекции "Земеделие" - когато исканата площ е до 50 дка от пета до десета категория или не е поливна и земята е в землищата на населените места на територията на съответната област;
2. Комисията за земеделските земи - за останалите случаи.

(2) При процедурите за промяна на предназначението на земеделските земи те се категоризират в 10 категории според продуктивните възможности на почвените и климатичните условия, релефните и технологичните качества на земята, пригодността ѝ за

производство на различните видове растителна продукция и наложените ограничения на земеползване при условия и по ред, определени с наредба, приета от Министерския съвет.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) При несъгласие с определената по ал. 2 категория заинтересованите лица могат да поискат експертиза, която се назначава от министъра на земеделието и храните по реда, определен с наредбата по ал. 2.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министърът на земеделието и храните определя поименния състав на комисиите към областните дирекции "Земеделие", в които включва представители на регионалните структури на Министерството на околната среда и водите, Министерството на здравеопазването, Дирекцията за национален строителен контрол при Министерството на регионалното развитие и благоустройството, областните администрации, заинтересуваните земеделски и стопанско-промишлени браншови организации.

(5) Комисията за земеделските земи осъществява контрол на работата на комисиите по ал. 1, т. 1.

Чл. 17а. (Нов - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) (1) Промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди може да се допуска за:

1. изграждане на обекти на техническата инфраструктура по смисъла на Закона за устройство на територията;
2. създаване на нови или разширяване строителните граници на съществуващи урбанизирани територии (населени места и селищни образувания);
3. създаване или разширяване границите на отделни урегулирани поземлени имоти извън строителните граници на съществуващи урбанизирани територии (населени места и селищни образувания).

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2015 г., изм. и доп., бр. 83 от 2018 г.) Не се изисква утвърждаване на площадки и трасета за проектиране и промяна на предназначението на земеделски земи за изграждането на линейни обекти на техническата инфраструктура, когато те не са разположени на повърхността на терена и необходимата площ на всяко едно от прилежащите към тях съоръжения, разположени на терена, е до 15 кв. м, за линейните обекти за пренос на електроенергия с ниво на напрежение 110 kV и по-високо – необходимата площ на всеки елемент от линейния обект е до 100 кв. м, а за кранови възли, станции за катодна защита, свещи, контролно-измервателни прибори и електрически съоръжения към газопроводи с площ не по-голяма от 300 кв. м.

(3) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2015 г., изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г., доп., бр. 21 от 2021 г., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г.)

Промяна на предназначението на земеделските земи за неземеделски нужди, предвидена с влязъл в сила общ устройствен план, както и в случаите на изграждане на индустриални паркове по Закона за индустриалните паркове, на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници и изпълнение на концесионен договор, се извършва, без да се провежда процедура за утвърждаване на площадка или трасе за проектиране.

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Заинтересованите лица могат да искат определяне и утвърждаване на площадка и/или трасе и промяна на предназначението на земята, когато това им е необходимо за изграждането на обекти, несвързани с използването на земята по предназначение.

Чл. 19. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., изм., бр. 28 от 2001 г., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Предложенията за утвърждаване на площадка или трасе за проектиране и за промяна на предназначението на земеделска земя за държавни нужди се правят от министъра на регионалното развитие и благоустройството за обекти и съоръжения на територията на повече от една област, от

областния управител - за обекти и съоръжения на територията на съответната област, а за общински нужди - от кмета на съответната община.

Чл. 20. (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2000 г., изм., бр. 28 от 2001 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Границите и предназначението на земеделските земи, които се включват в границите на урбанизираните територии, се определят с общ или подробен устройствен план.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Промяна на предназначението на земеделските земи, включени в границите на урбанизираните територии, може да се извършва и по квартали в съответствие с разработките на плана по предложение на кмета на общината.

Чл. 20а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2001 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Собствениците на земеделска земя правят искане пред кмета на общината за включването ѝ в границите на урбанизираните територии или за създаване на нови урбанизирани територии и за промяна на предназначението ѝ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Кметът на общината в 30-дневен срок от постъпване на заявлението прави предложение до комисията по чл. 17, ал. 1, която се произнася с мотивирано решение в 30-дневен срок от постъпване на предложението. Положителното решение е основание за издаване на разрешение за изработване на подробен устройствен план при условията и по реда на Закона за устройство на територията. Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Изричният или мълчаливият отказ на комисията по чл. 17, ал. 1 може да се обжалва пред административния съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Решението на административния съд е окончателно.

Чл. 21. (Доп. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., изм., бр. 28 от 2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) За всеки обект, който се предлага да бъде изграден или разширен върху земеделски земи, се определя необходимата площадка със скица на имота или скица-проект, когато площадката е за част от имота, с посочени граници и площ, определени с геодезическите координати на определящите ги точки, а за линейните обекти на техническата инфраструктура – трасе с предварителен проект по чл. 126, ал. 6, т. 1 от Закона за устройство на територията. За определянето на площадките и трасетата се изискват и влезли в сила решения или становища, издадени по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 100 от 2015 г.) Едновременно с основната площадка или трасе се определят необходимите спомагателни и допълнителни площадки и трасета за осигуряване на транспортен достъп чрез път с трайна настилка, за терени за временно ползване и други, свързани с изграждането и/или с ползването на обекта.

(3) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) За обекти, за които транспортният достъп се осъществява по селскостопански пътища и се предвиждат дейности, свързани с използването на транспортни машини с габарити или други технически характеристики, различни от предвидените за селскостопанските пътища, промяна на предназначението на земята за пътя се извършва по общия ред едновременно с основния обект.

(4) (Предишна ал. 3, доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Когато се засягат земи от първа до шеста категория, за обекта се определят най-малко две площадки или трасета, с изключение на земите, които се предлагат за добив на подземни богатства, и в други случаи, определени с правилника за прилагане на закона.

(5) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Когато за обектите се изисква предлагането най-малко на две площадки или трасета, площадките се определят със скица на имота или скица-проект, когато площадката е за част от имота, с посочени граници и площ, определени с геодезическите координати на определящите ги

точки, а трасетата за линейните обекти на техническата инфраструктура - с предварителен проект с варианти на трасето по чл. 126, ал. 6, т. 1 от Закона за устройство на територията.

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г.) (1) Площадките и трасетата на обектите по чл. 21 се утвърждават с решение на комисиите по чл. 17, ал. 1 по искане на собственика на земята - за случаите по чл. 18, и по искане на инвеститора на обекта - за случаите по чл. 19. Решението се издава в едномесечен срок от подаването на писменото искане.

(2) Площадката или трасето не се утвърждава, когато предлаганата площадка не е съобразена с хигиенни, строителни и други изисквания или с ограничения, предвидени в други закони.

Чл. 23. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г., предишен текст на чл. 23, изм., бр. 39 от 2011 г.) Не се допуска върху поливни площи и земи от първа до четвърта категория проектиране и изграждане на обекти с площ над 500 дка, освен с разрешение на Министерския съвет за всеки отделен случай по предложение на Комисията за земеделските земи.

(2) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) При изграждане на национален обект по смисъла на Закона за държавната собственост или на общински обект от първостепенно значение по смисъла на Закона за устройство на територията ал. 1 не се прилага.

(3) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм. и доп., бр. 100 от 2015 г., изм., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г.) Изграждането и/или разширението на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници, използващи фотоволтаични (слънчеви) системи, освен в случаите, когато производството на електрическа енергия се използва за собствени нужди, се допуска върху неполивни земеделски земи от седма до десета категория или некатегоризирани.

(4) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2013 г., изм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Не се допуска утвърждаване на площадки и/или трасета за проектиране и промяна на предназначението на земеделски земи в границите на зона "А", зона "Б" или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона "А" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, в които попадат пясъчни дюни, освен в случаите по чл. 17а от същия закон.

(5) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) До отразяване на границите на пясъчните дюни в кадастралната карта и в специализираните карти и регистри по чл. 6, ал. 7 от Закона за устройството на Черноморското крайбрежие утвърждаването на площадки и/или трасета за проектиране и промяна на предназначението на земеделски земи в границите на зона "А", зона "Б" или в урбанизираните територии на населените места след границите на зона "А" по Закона за устройството на Черноморското крайбрежие се разрешават след писмено становище на министъра на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице, удостоверяващо, че в имота не попадат пясъчни дюни.

(6) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2021 г.) При изграждане на индустриални паркове по Закона за индустриалните паркове ал. 1 не се прилага.

Чл. 24. (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2000 г., изм., бр. 28 от 2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) При влязло в сила решение за утвърждаване на окончателна площадка и/или трасе заинтересованото лице може да поиска разрешение за изработване на подробен устройствен план по реда на Закона за устройство на територията.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) При наличие на влязъл в сила подробен устройствен план заинтересованото лице предлага промяна на предназначението на необходимата земеделска земя за неземеделски нужди. Комисиите по чл. 17, ал. 1 в 30-дневен срок от предложението постановяват решение за промяна на предназначението на земеделските земи.

(3) Промяната на земеделската земя може да се решава на етапи.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 22 от 2012 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Решението по ал. 2 влиза в сила след заплащане на такса по чл. 30, ал. 1 или 2, освен в случаите по чл. 30, ал. 3 и 4.

(5) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Решението за промяна на предназначението на земеделската земя губи правно действие, когато:

1. в тримесечен срок от съобщаването по реда на чл. 24а не е заплатена таксата по чл. 30, или
2. в тригодишен срок от влизането в сила на решението за промяна на предназначението не е поискано издаването на разрешение за строеж на обекта, или
3. в 6-годишен срок от влизането в сила на решението за промяна на предназначението изграждането на обекта не е започнало.

(6) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) При изграждане на обекти за държавни и общински нужди, за които се провеждат отчуждителни процедури, ал. 5 не се прилага.

(7) (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г., предишна ал. 5, бр. 39 от 2011 г., доп., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., изм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) Земеделските земи се считат с променено предназначение от момента на влизане в сила на подробен устройствен план, предвиждащ изграждане на национален обект или на общински обект от първостепенно значение, които стават публична държавна или общинска собственост.

(8) (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г., предишна ал. 6, изм., бр. 39 от 2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., доп., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г., изм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) В случаите по ал. 7 такса по чл. 30, ал. 1 или 2 не се заплаща.

(9) (Нова – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., изм., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) В случаите по ал. 7 в 14-дневен срок от влизането в сила на подробния устройствен план органът, одобрил плана, изпраща на министъра на земеделието и храните копие от него, придружено с констативен акт, удостоверяващ влизането му в сила, и регистър на засегнатите имоти. Министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение, което да послужи за служебно отразяване на промяната на предназначението на земеделската земя в съответните регистри. Отказът за издаване на удостоверение подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(10) (Нова – ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., отм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.).

(11) (Нова – ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., отм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.).

(12) (Нова – ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., отм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.).

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2001 г., изм., бр. 39 от 2011 г., доп., бр. 77 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Решенията по чл. 22, ал. 1 и чл. 24, ал. 2 на комисиите по чл. 17, ал. 1 се съобщават по реда на Административнопроцесуалния кодекс на заинтересуваните лица и могат да се обжалват при условията и по реда на същия кодекс. Решението на съда не подлежи на касационно обжалване.

Чл. 24б. (Нов – ДВ, бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 33 от 2024 г., в сила от 12.04.2024 г.) При необходимост от изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници за постигане на националната цел по чл. 12, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници и във връзка с прилагане на насърчението по чл. 17, ал. 1, т. 8 от същия закон, земеделските земи се считат с променено предназначение след влизането в сила на подробен устройствен план, предвиждащ изграждане на обект за производство на енергия от възобновяеми източници и издаване на удостоверение по ал. 6. За земеделските земи от общинския поземлен фонд с начин на трайно ползване пасища, мери и ливади изречение първо се прилага, когато за тях през последните три години са проведени процедури при условията и по реда на чл. 37и от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и не са сключени договори за наем.

(2) В случаите по ал. 1 заинтересуваното лице подава заявление до директора на съответната областна дирекция "Земеделие", когато се засяга площ до 50 дка, съответно до министъра на

земеделието и храните, когато се засяга площ над 50 дка, към което прилага копие от влезлия в сила подробен устройствен план, придружен с констативен акт, удостоверяващ влизането му в сила, регистър на засегнатите имоти, документите, необходими за промяна на предназначението на земята, посочени в правилника за прилагане на закона, както и становище от министъра на енергетиката или оправомощени от него длъжностни лица, че има необходимост от реализиране на конкретното инвестиционно намерение за постигане на националната цел по чл. 12, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници. За промяна на предназначението на земи от общинския поземлен фонд, за които се дължи такса по чл. 30, ал. 2, се прилага документ от съответната общинска администрация, указващ размера на дължимата местна такса и доказателство, че същата е платена.

(3) В 10-дневен срок от подаване на заявлението, в случай че не е окомплектовано с документите по ал. 2, министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице изпраща на заявителя уведомление за констатираните несъответствия, като в 14-дневен срок от получаване на уведомлението заявителят отстранява несъответствията.

(4) В 10-дневен срок от получаване на документите по ал. 2, съответно от отстраняване на несъответствията по ал. 3 министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице определя служебно таксата по чл. 30, ал. 1 и уведомява писмено заинтересованото лице по реда на Административнопроцесуалния кодекс за дължимата такса.

(5) В 30-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 4 заинтересованото лице заплаща определената такса и уведомява административния орган по ал. 4. В случай че заинтересованото лице не заплати дължимата такса и не уведоми административния орган в срока по изречение първо, производството се прекратява със заповед на министъра на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице, която подлежи на обжалване по реда на глава десета, раздел IV от Административнопроцесуалния кодекс.

(6) В 14-дневен срок от получаване на уведомлението за заплатената такса по чл. 30, ал. 1 министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение, което да послужи за служебно отразяване на промяната на предназначението на земеделската земя в съответните регистри. Отказът за издаване на удостоверение подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс и заплатената такса се възстановява.

(7) За удостоверенията по ал. 6 се прилагат изискванията по чл. 24, ал. 5, т. 2 и 3, като сроковете започват да текат от датата на връчването им на заинтересованите лица.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 29 от 2006 г., доп., бр. 87 от 2010 г., изм., бр. 39 от 2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Препис от решението за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди се издава на заявителя след представяне на документ, удостоверяващ плащане на таксата по чл. 30, ал. 1 или 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 29 от 2006 г., доп., бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Препис от решението за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди се изпраща от комисиите по чл. 17, ал. 1 на общинската администрация по местонахождението на имота и на съответната служба по геодезия, картография и кадастър.

(4) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министърът на земеделието и храните публикува на интернет страницата на министерството решенията на Комисията за земеделските земи по чл. 40. Директорът на съответната областна дирекция "Земеделие" публикува на интернет страницата на областната дирекция решенията на комисията по чл. 17, ал. 1, т. 1.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г., доп., бр. 87 от 2010 г., изм., бр. 39 от 2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., доп., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., изм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) Разрешение за строеж се издава само при влязло в сила решение на комисиите по чл. 17, ал. 1 или удостоверение по чл. 24, ал. 9 или чл. 24б, ал. б за промяна на предназначението на земеделската земя и след като се отнеме и съхрани или оползотвори хумусният пласт съгласно чл. 14 и 15.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г.) (1) Влезлите в сила решения за промяна на предназначението на земеделски земи, собственост на физически и юридически лица, необходими за държавни и общински нужди, са основание за отчуждаването на тези земи по реда за отчуждаване на имоти за държавна и общинска нужда.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Процедурата на отчуждаване на земи за държавни и общински нужди започва в срок до три години от влизането в сила на решението за промяна на предназначението на земята, а когато отчуждаването се извършва на етапи - в срок до три години за съответния етап.

(3) Когато отчуждаването на земи се извършва на етапи поради характера на изграждания обект, собствениците на земите ги ползват по тяхното първоначално предназначение без право за изграждане на обекти и влягане на инвестиции с дълготраен характер. При неспазване на тези ограничения собствениците не се обезщетяват за извършените подобрения и премахват изградените сгради и съоръжения за своя сметка.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г.) Отчуждените за държавни нужди земи по чл. 27, ал. 1 се актуват като публична държавна или общинска собственост.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 39 от 2011 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., доп., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Промяната на предназначението на земеделски земи от държавния или от общинския поземлен фонд, необходими за изграждане на обекти на техническата инфраструктура или на други обекти от лица, на които продажбата или учредяването на право на строеж или сервитути върху държавни и общински имоти се извършва без търг или конкурс по силата на закон, може да се извърши за тяхна сметка след решение за предварително съгласие на министъра на земеделието и храните, съответно на общинския съвет за изработване на подробен устройствен план, въз основа на подадено от тях заявление по образец, одобрен от министъра на земеделието и храните. С решението министърът на земеделието и храните, съответно общинският съвет определя и срока на валидност на предварителното съгласие.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) В заявлението по чл. 1 се посочва ЕИК по Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, когато заявителят е юридическо лице или едноличен търговец, или номер и дата на издаване на документа за самоличност, когато заявителят е физическо лице, като се прилагат:

1. картен материал с отразено проектно ситуационно разположение на площадките или трасетата в имота/имотите с геодезически координати на определящите ги точки;
2. предварителни (прединвестиционни) проучвания.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) След утвърждаване на площадка (трасе) и при влязъл в сила подробен устройствен план за земите по ал. 1 министърът на земеделието и храните или оправомощено от него длъжностно лице, съответно общинският съвет продава земите или учредява ограничени вещни права или сервитути върху тях.

(4) Извън случаите по ал. 1 промяна на предназначението на земеделски земи от държавния или от общинския поземлен фонд за нуждите на физически или юридически лица може да се извършва, след като лицата ги придобият в собственост или им бъде учредено право на строеж върху тях или сервитути.

(5) (Нова – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Разпоредбите на този член не се прилагат при промяна на предназначението на земеделски земи от държавния поземлен фонд или общинския поземлен фонд за изграждане на национални обекти или на общински обекти от първостепенно значение, които стават публична държавна или общинска собственост.

Глава шеста

ТАКСИ ПРИ ПРОМЯНА НА ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО НА ЗЕМЕДЕЛСКА ЗЕМЯ

Чл. 30. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) При промяна на предназначението на земеделска земя, когато не е от общинския поземлен фонд, се заплаща държавна такса, определена с тарифа, утвърдена от Министерския съвет. Таксата се заплаща от собственика на земеделската земя, поискал промяната на предназначението ѝ, или от инвеститора на обекта за държавна или общинска нужда.

(2) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) При промяна на предназначението на земеделска земя от общинския поземлен фонд, включително в случаите по чл. 29, ал. 3 и 4 за земите от общинския поземлен фонд, се заплаща местна такса, определена от общинския съвет.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 112 от 2003 г., изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 9.04.2011 г., предишна ал. 2, доп., бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 61 от 2015 г., бр. 100 от 2015 г.) Не се заплаща такса по ал. 1 и 2 за строителство при условията на чл. 4, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи; за засаждане на горски дървесни видове; за земи, изключени от строителните граници на населените места, определени със застроителен и регулационен план или с околоръстен полигон, когато отново се иска включването им в същите граници; за строителство, свързано с прилагането на технологии и мероприятия по чл. 7, както и в случаите по чл. 22а, ал. 12 от Закона за насърчаване на инвестициите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Не се заплаща такса по ал. 1 и 2 от държавата и от общините, когато се променя предназначението на земеделска земя от държавния или от общинския поземлен фонд за изграждането на обекти публична държавна или публична общинска собственост.

Чл. 31. (Отм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г.).

Чл. 32. (Отм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г.).

Чл. 33. (Отм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г.).

Глава седма

ОТМЯНА И ИЗМЕНЯНЕ НА РЕШЕНИЯ И УДОСТОВЕРЕНИЯ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., доп., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г.)

Чл. 34. (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Решението за утвърждаване на окончателна площадка за проектиране на обект губи правно действие, ако след изтичане на една година от влизането в сила на подробния устройствен план заинтересованото лице не направи искане за промяна предназначението на земята.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Когато обектът се изгражда на етапи, решението за утвърждаване на площадка или трасе губи правно действие, ако в едногодишен срок от влизането в сила на подробния устройствен план не бъде поискана промяна предназначението на земята за изграждане на първия етап.

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., доп., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., изм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) Решението за промяна на предназначението на земята и удостоверението по чл. 24, ал. 9 или чл. 24б, ал. 6 се отменя или изменя когато:

1. размерът на земята надхвърля нуждите, за които е предоставена;
2. нуждите от земята са отпаднали;
3. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) в тригодишен срок от влизане на решението в сила не е започнала процедурата за отчуждаване на земята за държавни и общински нужди;
4. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 39 от 2011 г.) в 6-годишен срок от влизането в сила на решението за промяна на предназначението изграждането на обекта за държавни и общински нужди не е започнало;
5. (отм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г.);
6. (нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.).

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 39 от 2011 г., доп., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., изм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) Решение на комисиите по чл. 17, ал. 1 и удостоверението по чл. 24, ал. 9 или чл. 24б, ал. 6 може да се отмени или измени и когато се установи, че при издаването е допусната очевидна фактическа грешка или са настъпили промени в обстоятелствата, при които е издадено.

Чл. 37. (1) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., доп., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., изм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) Предложение за отменяне или изменение на решение на комисиите по чл. 17, ал. 1 и на удостоверението по чл. 24, ал. 9 или чл. 24б, ал. 6 може да правят собственик на земеделската земя, министър, ръководител на ведомство, областен управител, кмет на община и други заинтересувани организации и лица.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., доп., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., изм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) За предложението за отмяна или изменение на решението за промяна на предназначението на земеделската земя и удостоверението по чл. 24, ал. 9 или чл. 24б, ал. 6 се уведомява заинтересованото лице по реда на Административнопроцесуалния кодекс. В 14-дневен срок от уведомлението лицето може да представи писмен отговор.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., отм., бр. 39 от 2011 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) В случаите по чл. 35, т. 1 не се допуска продължаване на срока на валидност на решението.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.)

Предложение за отмяна или изменение на решение на комисиите по чл. 17, ал. 1 и на удостоверение по чл. 24, ал. 9 или чл. 24б, ал. 6 се разглежда и решава от органа, издал решението или удостоверението, с ново решение или удостоверение в едномесечен срок от изтичането на срока по чл. 37, ал. 2.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Актът, с който се отменя или изменя решението, съответно отказът за това, се съобщава на заинтересуваните лица и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Решението на съда не подлежи на касационно обжалване.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) При отмяна на решението за промяна предназначението на земята за държавни или общински нужди на собственика се заплаща от държавата или общината обезщетение за причинените вреди и пропуснатите ползи.

(4) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., доп., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., изм. и доп., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) При отмяна на решението за промяна на предназначението на земята и удостоверението по чл. 24б, ал. 6, както и в случаите по чл. 24, ал. 5, т. 2 и 3 и чл. 24б, ал. 7, заплатената такса по чл. 30, ал. 1 или 2 не се възстановява. Когато реализирането на инвестиционното намерение не може да бъде осъществено поради наложени с нормативен или общ административен акт

забрани и решението или удостоверението за промяна на предназначението на земеделската земя бъде отменено по искане на заинтересованото лице, заплатената такса по чл. 30, ал. 1 или 2 се възстановява.

Глава осма

КОМИСИЯ ЗА ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ

Чл. 39. (1) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Към Министерството на земеделието и храните се създава Комисия за земеделските земи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 100 от 2015 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г., бр. 41 от 2024 г., в сила от 10.05.2024 г.) В състава на комисията по ал. 1 се включва по един представител на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, на Министерството на здравеопазването, на Министерството на правосъдието, на Министерството на околната среда и водите, на Министерството на икономиката и индустрията, на Министерството на енергетиката, на Министерството на земеделието и храните и на Института по почвознание, агротехнологии и защита на растенията "Никола Пушкарров" в структурата на Селскостопанската академия. При необходимост в заседанията на комисията могат да участват и представители на други заинтересовани ведомства.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министърът на земеделието и храните е председател на Комисията за земеделските земи. Той определя поименния ѝ състав по предложение на съответните министри и ръководителите на други ведомства.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Министерството на земеделието и храните осигурява административното, техническото и финансовото обслужване на Комисията за земеделските земи.

Чл. 40. (1) Комисията за земеделските земи с решение:

1. утвърждава краткосрочни и дългосрочни програми за възстановяване и подобряване на продуктивните качества на земеделските земи;
2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г., доп., бр. 39 от 2011 г.) утвърждава площадки и трасета за изграждане на всякакъв вид обекти върху земеделски земи с площ над 50 дка, за земеделски земи от първа до четвърта категория или поливни, в случаите по чл. 19 и когато земята е в землищата на населените места от повече от една област;
3. (изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) при наличие на влязъл в сила подробен устройствен план или парцеларен план разрешава промяна на предназначението на земеделски земи за изграждане на обекта;
4. (изм. – ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) разрешава промяна на предназначението на земеделска земя на етапи по искане на заинтересованото лице;
5. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г.) отказва утвърждаването на площадката или трасето в случаите, посочени в чл. 22, ал. 2;
6. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г.) обсъжда исканията за промяна на предназначението на поливни площи и земи от първа до четвърта категория, като прави предложения до Министерския съвет в случаите по чл. 23;
7. (изм. и доп. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г.) отменя или изменя свое решение по реда, предвиден в този закон, решения по отменения Закон за опазване на обработваемата земя и пасищата (ДВ, бр. 27 от 1973 г.), както и решения във връзка с подадени жалби по реда на чл. 24а;

8. (нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., изм., бр. 61 от 2015 г., отм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.);

9. (нова – ДВ, бр. 100 от 2015 г.) спира процедурата за промяна на предназначението на земеделската земя, когато възникнат въпроси, свързани със здравни, строителни и други изисквания или с ограничения, предвидени в закон, до тяхното изясняване;

10. (нова – ДВ, бр. 100 от 2015 г.) разрешава временно ползване на земеделска земя при условията и по реда на правилника за прилагане на закона.

(2) Решенията по ал. 1 се съобщават на заинтересуваните лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2001 г., доп., бр. 100 от 2015 г., изм., бр. 77 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Решенията за утвърждаване на площадки и трасета за проектиране, за промяна на предназначението на земеделските земи за неземеделски нужди и отказът за издаване на решение могат да се обжалват пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд.

Глава девета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 41. (1) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 39 от 2011 г.) Наказва се с глоба от 500 до 5000 лв. физическо лице, което:

1. извършва дейност, водеща до увреждане, замърсяване и разрушаване на земеделска земя;

2. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г.) използва земеделска земя за неземеделски нужди без разрешение за промяна на предназначението ѝ;

3. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) заема земя в отклонение на определените граници;

4. унищожава хумусния пласт;

5. започне изграждането на обект върху по-голяма площ от разрешената му или го измести върху земя от по-висока категория;

6. не освободи в срок предоставената за временно ползване земеделска земя или не я върне в първоначалния ѝ вид;

7. (нова - ДВ, бр. 14 от 2000 г., отм., бр. 13 от 2007 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 39 от 2011 г.) При повторно нарушение наказанието е глоба от 1000 до 10 000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) На юридическо лице се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 10 000 лв., а при повторно нарушение - от 2000 до 20 000 лв.

Чл. 41а. (Нов - ДВ, бр. 13 от 2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г.) Наказва се с глоба от 1500 до 6000 лв. ползвателят на земеделска земя, на която е извършено изгаряне на стърнища и други растителни отпадъци.

(2) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г.) Актовете на лицата по чл. 44, ал. 1 се изпращат в Държавен фонд "Земеделие" за санкциониране на нарушенията на Национален стандарт 2.2 от Условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г.) При повторно нарушение наказанието е от 2000 до 12 000 лв.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г.) Наказанието по ал. 1 и 3 се налага и на лице, което е нарушило забраната по чл. 6, ал. 1, т. 2.

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 39 от 2011 г.) Наказва се с глоба от 500 до 5000 лв. длъжностно лице, което:

1. (нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) издаде заповед за одобряване на подробен устройствен план или парцеларен план върху земеделска земя, без да има решение за утвърдена площадка (трасе) за проектиране на обект, постановено от комисиите по чл. 17, ал. 1;
  2. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) разреши започване на строителството върху земеделска земя, чието предназначение не е променено по реда на закона;
  3. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2001 г., предишна т. 2, бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.);
  4. (предишна т. 3, изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) не уведоми общинската администрация за извършената промяна в предвидените в закона случаи;
  5. (изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., предишна т. 4, бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 100 от 2015 г.).
- (2) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 39 от 2011 г.) При повторно нарушение наказанието е глоба от 1000 до 10 000 лв.

Чл. 43. (1) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 39 от 2011 г.) Наказва се с глоба от 250 до 2000 лв. лице, което не поддържа противоерозионно или друго съоръжение за опазване на земята.

(2) Наказва се с глоба, равна на удвоената стойност на съоръжението, лице, което унищожи или повреди противоерозионно или друго съоръжение за опазване на земята.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 39 от 2011 г.) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 500 до 1500 лв., а по ал. 2 - четворният размер на стойността на съоръжението.

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Нарушението се установява с акт на длъжностни лица, определени от министъра на земеделието и храните, а в случаите на нарушения за земи от общинския поземлен фонд, както и в случаите по чл. 41а, ал. 1 - от длъжностни лица, определени от кмета на общината.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) Наказателното постановление се издава от министъра на земеделието и храните или от оправомощено от него длъжностно лице, съответно от кмета на общината или от оправомощено от него длъжностно лице.

(3) Наказателните постановления се издават, обжалват се и се изпълняват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Глобите и имуществените санкции по наказателни постановления, издадени от кмета на общината или от оправомощено от него длъжностно лице, постъпват в общинския бюджет.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) При установяване на нарушение на закона министърът на земеделието и храните дава задължителни предписания и определя срок за отстраняване на последиците.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г., бр. 102 от 2023 г.) При неизпълнение на предписанията и неотстраняване на последиците в определения срок министърът на земеделието и храните спира със заповед изграждането на обекта. Заповедта подлежи на обжалване по реда на чл. 40, ал. 3.

Чл. 46. (Отм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г.).

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) (Предишен текст на § 1 - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) По смисъла на този закон:

1. "Рекултивация" е комплекс от технически и биологически дейности, с които се възстановява първоначалното ползване на земята, а когато това е невъзможно, се създава друг вид ползване или се оформя подходящ ландшафт.

2. "Линейни обекти" са автомагистрали, пътища, железопътни линии, плавателни, отводнителни и напоителни канали, подземни и надземни топлопроводи, паропроводи, газопроводи, продуктопроводи, водопроводи, канализации, кабели, електропроводи, въжени, телефонни, телеграфни, радиосъобщителни и телекомуникационни линии.
  3. (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) "Парцеларен план" е подробен устройствен план за линейните обекти на техническата инфраструктура извън границите на урбанизираните територии по смисъла на Закона за устройство на територията, по който се извършва промяна на предназначението, отчуждаване и/или ограничаване правото на собственост върху поземлените имоти.
  4. "Екологичните функции на почвената покривка" се изразяват чрез способността ѝ да акумулира водни запаси, хранителни елементи, активно органично вещество и свързаната с него химична енергия; да осигурява условия за жизнена дейност на растенията и микроорганизмите; да регулира химичния състав на атмосферата, повърхностните и подпочвените води; да поддържа устойчивостта на геоекосистемите.
  5. "Увреждането на почвената покривка" е изменение на физичните, химичните и биологичните характеристики на почвите, при което възниква опасност екологичните функции на почвената покривка да бъдат нарушени или затруднени в съществена степен или за продължителен период.
  6. "Базисна цена на земеделската земя" е нормативно установена от държавата парична равностойност за комплекс от продуктивните, технологичните, екологичните и икономическите качества на земеделската земя при използването ѝ по предназначение.
  7. "Хумусно депо" е земна площ, определена за съхраняване на хумусния пласт от физическото или юридическото лице, получило разрешение за промяна в предназначението на земеделска земя.
  8. (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) "Лице, което има право да строи в чужд имот" е лицето, на което е учредено право на строеж, или лицето, на което правото да строи в чужд имот е определено със закон или е предоставено въз основа на писмен договор със собственика на поземления имот, вписан по партидата на съответния имот в съответната служба по вписванията.
  9. (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) "Заинтересовано лице" е собственикът на земята, лицето с право да строи в чужд имот и инвеститорът, които са направили искане за утвърждаване на площадка/трасе и/или за промяна на предназначението на земята.
  10. (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) "Поливна" е земеделската земя, която е разположена на територия, обслужвана от напоителна система или напоително поле, или може да се напоява от естествен водоизточник, позволяващ гравитачно подаване на вода в имота.
  11. (Нова – ДВ, бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г.) "Агрофотоволтаици" са енергийни обекти за производство на електрическа енергия от слънчева енергия, изградени върху земеделска земя, които позволяват спокойното и безпрепятствено използване на земеделската земя за нейното предназначение.
- (2) (Нова - ДВ, бр. 39 от 2011 г., отм., бр. 100 от 2015 г.).

§ 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 14 от 2000 г., бр. 106 от 2023 г., в сила от 22.12.2023 г., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) За строителство, извършено върху земеделска земя, без наличие на влязло в сила решение на комисиите по чл. 17, ал. 1 или издадено удостоверение по чл. 24, ал. 9 или чл. 24б, ал. 6, се провежда процедурата по реда на този закон.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2015 г.) В случаите по ал. 1 собственикът на обекта заплаща санкцията по глава девета на закона и двойния размер на таксата по чл. 30.

(3) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2015 г.) Когато земята, върху която е извършено строителството, е държавна или общинска собственост по смисъла на чл. 10б, ал. 5 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и са заплатени сумите по ал. 2, собственикът на обекта може да придобие собствеността върху земята с променено предназначение по нейната пазарна цена по ред, определен с правилника за прилагането на закона.

§ 3. Земеделски производител, на когото е наложена санкция по този закон, не може да ползва субсидия и да сключва договор по чл. 4, ал. 1 от Закона за защита на земеделските производители за следващата стопанска година, както и да получава средства от държавния фонд "Земеделие" по чл. 13, ал. 1, т. 1, 2, 3, 4 и 5 от същия закон за срок една година от влизането в сила на наказателното постановление.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. Този закон отменя Закона за опазване на обработваемата земя и пасищата (обн., ДВ, бр. 27 от 1973 г.; изм. и доп., бр. 3 и 102 от 1977 г., бр. 102 от 1981 г., бр. 58 от 1985 г., бр. 24 от 1987 г. и бр. 26 от 1989 г.).

§ 5. Заварените недовършени процедури за определяне на площадка и трасе или за промяна на предназначението на земята се довършват по реда на този закон.

§ 6. Инвеститор на обект, на когото до влизането на този закон в сила е издадено решение за отчуждаване или предоставяне на земя за неземеделски нужди, се въвежда във владение върху земята по реда на Закона за опазване на обработваемата земя и пасищата. Когато тригодишният срок по чл. 19, ал. 2 от Закона за опазване на обработваемата земя и пасищата е изтекъл и обектът не е изграден, инвеститорият иска ново решение по реда на този закон.

§ 6а. (Нов – ДВ, бр. 61 от 2015 г., изм., бр. 61 от 2016 г., в сила от 5.08.2016 г.)
Промяна на предназначението на земеделски земи с начин на трайно ползване – пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд, се разрешава, когато е:

1. предвидено с влязъл в сила общ устройствен план за съответната територия на общината;
2. предвидено за изграждане на обекти с национално значение, национални обекти по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на Закона за държавната собственост, както и на общински обекти от първостепенно значение;
3. предвидено за изграждане на обекти на техническата инфраструктура по смисъла на Закона за устройство на територията, на археологически обекти по смисъла на Закона за културното наследство и на специални обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната;
4. предоставена концесия с решение на Министерския съвет.

§ 7. В Закона за мините и кариерите (обн., Изв., бр. 92 от 1957 г., попр., бр. 17 от 1958 г., изм. и доп., бр. 68 от 1959 г., бр. 104 от 1960 г.; ДВ, бр. 84 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 27 и 56 от 1986 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 22 ал. 4 се изменя така:

"Предоставянето на земеделските земи за нуждите, посочени в ал. 1, се извършва по реда на Закона за опазване на земеделските земи."

2. В чл. 26 се правят следните изменения:

а) създава се нова ал. 2:

"Промяна на предназначението на земеделски земи се извършва по реда на Закона за опазване на земеделските земи";

б) сегашната ал. 2 става ал. 3.

§ 8. В Закона за пътищата (обн., ДВ, бр. 93 от 1969 г., изм. и доп., бр. 37 от 1978 г.) ал. 2 на чл. 10 се изменя така:

"Промяна на предназначението на земеделските земи се извършва по реда на Закона за опазване на земеделските земи."

§ 9. Изпълнението на този закон се възлага на Министерския съвет, който издава правилник за прилагането му.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за опазване на земеделските земи
(ДВ, бр. 14 от 2000 г.)

§ 22. Навсякъде думите "Министерството на земеделието и хранителната промишленост", "министърът/а на земеделието и хранителната промишленост", "Министерството на околната среда" и "министъра на околната среда" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и горите", "министърът/а на земеделието и горите", "Министерството на околната среда и водите" и "министъра на околната среда и водите".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за опазване на земеделските земи
(ДВ, бр. 28 от 2001 г., в сила от 23.03.2001 г.)

§ 21. Започнатите процедури до влизането в сила на този закон се довършват по досегашния ред.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Административнопроцесуалния кодекс
(ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.)

§ 93. В Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18 от 2006 г.) навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за рибарството и аквакултурите
(ДВ, бр. 36 от 2008 г.)

§ 76. В Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г. и бр. 13 и 64 от 2007 г.) навсякъде думите "министърът на земеделието и горите", "министъра на земеделието и горите" и "Министерството на земеделието и горите" се заменят съответно с "министърът на земеделието и продоволствието", "министъра на земеделието и продоволствието" и "Министерството на земеделието и продоволствието".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона
за собствеността и ползуването на земеделските земи
(ДВ, бр. 10 от 2009 г.)

§ 19. В Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г., бр. 13 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г.) се правят следните изменения и допълнения:

2. Навсякъде в закона думата "продоволствието" се заменя с "храните".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за държавната собственост
(ДВ, бр. 87 от 2010 г.)

.....

§ 77. Разпоредбата на § 75 се прилага и за производства по промяна на предназначението на земеделски земи за изграждане на национални обекти и общински обекти от първостепенно значение, които не са приключили към датата на влизане в сила на този закон.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за опазване на земеделските земи
(ДВ, бр. 39 от 2011 г., изм., бр. 22 от 2012 г.,
в сила от 24.05.2011 г., доп., бр. 91 от 2012 г.)

§ 27. (1) Недовършените процедури за утвърждаване на площадка и/или трасе за проектиране и за промяна на предназначението на земеделски земи се приключват по досегашния ред.

(2) За недовършени се смятат процедурите, по които предложенията за утвърждаване на площадка и/или трасе за проектиране и за промяна на предназначението на земеделски земи са подадени в Министерството на земеделието и храните или в съответната областна дирекция "Земеделие" до влизането в сила на този закон.

(3) Когато към влизането в сила на този закон решението за промяна предназначението на земеделска земя не е отменено по чл. 35 с влязъл в сила административен акт или с акт на съда, то запазва действието си в следните срокове:

1. (изм. - ДВ, бр. 22 от 2012 г., в сила от 24.05.2011 г.) до изтичане на тригодишен срок от влизането в сила на този закон - когато процедурата за отчуждаване на земята за държавни или общински нужди не е започнала, или

2. (изм. - ДВ, бр. 22 от 2012 г., в сила от 24.05.2011 г.) до изтичане на 6-годишен срок от влизането в сила на този закон - когато изграждането на обекта не е започнало.

(4) (Нова - ДВ, бр. 91 от 2012 г.) Дължимите и неплатени такси за процедурите по ал. 1, започнати до влизането в сила на този закон, се определят по реда на чл. 30 от Министерския съвет съгласно утвърдена от него тарифа за земеделски земи, които не са от общинския поземлен фонд, или от общинския съвет съгласно определена от него местна такса за земеделски земи от общинския поземлен фонд.

§ 28. (1) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон министърът на земеделието и храните и министърът на регионалното развитие и благоустройството издават наредбата по чл. 2, ал. 4.

(2) До издаването на наредбата по ал. 1 се прилага Наредба № 2 за застрояване в земеделските земи (ДВ, бр. 48 от 1998 г.), доколкото не противоречи на този закон.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение на Закона за опазване на земеделските земи
(ДВ, бр. 22 от 2012 г.)

§ 3. Разпоредбата на § 2 влиза в сила от 24 май 2011 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител

(ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 1.07.2012 г.)

.....
§ 84. (В сила от 18.05.2012 г. - ДВ, бр. 38 от 2012 г.) В срок до един месец от обнародването на този закон в "Държавен вестник":

1. Министерският съвет привежда Класификатора на длъжностите в администрацията в съответствие с този закон;
2. компетентните органи привеждат устройствените актове на съответната администрация в съответствие с този закон.

§ 85. (1) Правоотношенията с лицата от администрациите по Закона за радиото и телевизията, Закона за независимия финансов одит, Закона за електронните съобщения, Закона за Комисията за финансов надзор, Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, Кодекса за социално осигуряване, Закона за здравното осигуряване, Закона за подпомагане на земеделските производители и Закона за пътищата се уреждат при условията и по реда на § 36 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (ДВ, бр. 24 от 2006 г.).

(2) С акта за назначаването на държавния служител се:

1. присъжда определения в Класификатора на длъжностите в администрацията минимален ранг за заеманата длъжност, освен ако служителят притежава по-висок ранг;
2. определя индивидуална основна месечна заплата.

(3) Допълнително необходимите средства за осигурителни вноски на лицата по ал. 2 се осигуряват в рамките на разходите за заплати, възнаграждения и осигурителни вноски по бюджетите на съответните разпоредители с бюджетни кредити.

(4) Министерският съвет да извърши необходимите промени по извънбюджетната сметка на Държавен фонд "Земеделие", произтичащи от този закон.

(5) Органите на управление на Националния осигурителен институт и на Националната здравноосигурителна каса да извършат необходимите промени по съответните бюджети, произтичащи от този закон.

(6) Неизползваните отпуски по трудовите правоотношения се запазват и не се компенсират с парични обезщетения.

§ 86. (1) В едномесечен срок от влизането в сила на този закон индивидуалната основна месечна заплата на служителя се определя така, че същата, намалена с дължимия данък и задължителните осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице, ако са били дължими, да не е по-ниска от получаваната до този момент брутна месечна заплата, намалена с дължимите задължителни осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице, ако са били дължими, и дължимия данък.

(2) В брутната заплата по ал. 1 се включват:

1. основната месечна заплата или основното месечно възнаграждение;
2. допълнителни възнаграждения, които се изплащат постоянно заедно с полагащата се основна месечна заплата или основно месечно възнаграждение и са в зависимост единствено от отработеното време.

§ 87. Законът влиза в сила от 1 юли 2012 г. с изключение на § 84, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона
за устройството на Черноморското крайбрежие

(ДВ, бр. 27 от 2013 г.)

.....

§ 38. (1) Започнатите и неприключили до влизането в сила на този закон процедури за утвърждаване на площадки и/или трасета за проектиране и промяна на предназначението на земеделски земи, които противоречат на разпоредбата на чл. 23, ал. 4 от Закона за опазване на земеделските земи, се прекратяват.

(2) Започнати и неприключили до влизането в сила на този закон са процедурите, по които няма постановено решение на комисията по чл. 17, ал. 1 от Закона за опазване на земеделските земи за утвърждаване на площадка и/или трасе за проектиране и за промяна на предназначението, или решението за промяна на предназначението не е влязло в сила.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за опазване на земеделските земи
(ДВ, бр. 100 от 2015 г.)

§ 12. Започнатите до влизането в сила на този закон процедури за съгласуване на проект за рекултивация се довършват по досегашния ред.

.....

§ 14. (1) В срок 5 години от влизането в сила на този закон земите по чл. 19, ал. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи се предоставят от общинските съвети само при условията на § 27, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ДВ, бр. 62 от 2010 г.), както и за изпълнение на обекти от техническата инфраструктура и на други проекти, за които съгласно закон се допуска принудително отчуждаване.

(2) В срок 5 години от влизането в сила на този закон земите по чл. 19, ал. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи не могат да бъдат предмет на други разпоредителни сделки, извън посочените в ал. 1.

.....

§ 16. (1) Поземлените имоти в горски територии, чието предназначение е променено след 9 април 2011 г. до влизането в сила на този закон и за които дължимата цена е заплатена в определения срок, се продават на лицето, по чието искане е станала промяната на предназначението. Лицето подава заявление за закупуване в срок до една година от влизането в сила на този закон.

(2) Правото на лицето да закупи имота с променено предназначение се погасява, когато:

1. заявлението за закупуване не е подадено в срока по ал. 1, изречение второ;
2. продажната цена не е платена в 6-месечен срок от влизането в сила на заповедта за продажба на поземления имот.

(3) В случаите по ал. 2 министърът на земеделието и храните издава заповед за отразяването на имота като горска територия, която се съобщава по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Копие от заповедта се изпраща на съответното държавно предприятие, на регионалната дирекция по горите и на съответната служба по геодезия, картография и кадастър или на общинската служба по земеделие за нанасяне на промените в кадастралната карта или в картата на възстановената собственост. В 6-месечен срок от влизането в сила на заповедта компетентният орган по Закона за устройство на територията отменя или изменя акта, с който е утвърден съответният подробен устройствен план.

§ 17. Залесените и самозалесилите се земеделски земи по § 72 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на отменения Закон за горите (обн., ДВ, бр. 43 от 2008 г.; изм., бр. 54 от 2008 г.; Решение № 4 на Конституционния

съд от 2008 г. – бр. 63 от 2008 г.; изм., бр. 91 от 2008 г. и бр. 80 от 2009 г.), за които до датата на влизането в сила на този закон не са издадени заповеди за включването им в държавния горски фонд и които не са предадени на общините по реда на чл. 19 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, се включват в горските територии – държавна собственост, със заповед на министъра на земеделието и храните.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение на Закона за
Българската агенция по безопасност на храните
(ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.)

§ 47. В Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г., бр. 13 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 10 и 103 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 19 и 39 от 2011 г., бр. 22, 38 и 91 от 2012 г., бр. 27 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 61 и 100 от 2015 г. и бр. 61 от 2016 г.) навсякъде думите "Министерството на земеделието и храните", "министърът на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните" се заменят съответно с "Министерството на земеделието, храните и горите", "министърът на земеделието, храните и горите" и "министъра на земеделието, храните и горите".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за посевния и посадъчния материал
(ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

§ 29. Член 38, ал. 4, изречение второ от Закона за опазване на земеделските земи се прилага и за влезлите в сила решения за промяна на предназначението на земеделска земя за неземеделски нужди, които към датата на влизане в сила на този закон не са загубили правно действие.

§ 30. (1) В случаите по § 27, ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 39 от 2011 г.; изм., бр. 22 и 91 от 2012 г.) заинтересованото лице може да поиска потвърждаване на решението за промяна на предназначението на земеделската земя за неземеделски нужди, като внесе мотивирано заявление до комисията по чл. 17, ал. 1 от Закона за опазване на земеделските земи. В заявлението се посочват номерът и датата на решението за промяна на предназначението и към него се прилагат:

1. документ за собственост или учредено право на строеж;
2. становища или влезли в сила решения, издадени по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
3. влязъл в сила подробен устройствен план.

(2) Комисията по ал. 1 се произнася по заявлението в едномесечен срок от датата на постъпването му, като постановява решение, с което потвърждава решението за промяна на предназначението на земеделската земя или постановява отказ. Решението се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) В решението, с което потвърждава решението за промяна на предназначението на земеделската земя, комисията определя размер на таксата по чл. 30, ал. 1 от Закона за опазване на земеделските земи по действащата към момента на внасяне на предложението тарифа, утвърдена от Министерския съвет, или указва да бъде определен размер на таксата по чл. 30, ал. 2 от Закона за опазване на земеделските земи.

- (4) Разликата между внесената такса за промяна на предназначението и таксата по ал. 3 се заплаща от заявителя или му се възстановява.
- (5) Когато в периода от 24 май 2017 г. до влизането в сила на този закон е постановено ново решение за промяна на предназначението на земеделската земя и е заплатена определената такса по чл. 30, ал. 1 или 2 от Закона за опазване на земеделските земи, заинтересованото лице може да подаде заявление за отмяна на това решение и мотивирано заявление по ал. 1 за потвърждаване на решението за промяна на предназначението на земеделската земя.
- (6) В случаите по ал. 5 административният орган се произнася по подадените заявления в едномесечен срок от датата на постъпването им. При отмяна на решението за промяна на предназначението на земеделската земя, заплатената такса за промяна на предназначението се възстановява.
- (7) Решението, с което се потвърждава решението за промяна на предназначението на земеделската земя, губи правно действие в сроковете по чл. 24, ал. 5 от Закона за опазване на земеделските земи.

§ 31. Сроковете по чл. 34, ал. 1 и 2 от Закона за опазване на земеделските земи се прилагат и за заварените производства, за които едногодишният срок от влизането в сила на подробния устройствен план за съответния имот не е изтекъл към деня на влизането в сила на този закон.

.....

§ 37. (1) В срок два месеца от влизането в сила на този закон съответните административни органи в рамките на тяхната компетентност утвърждават със заповед образци на документите по този закон и ги публикуват на интернет страницата на съответната администрация.

(2) В срок до 31 декември 2019 г. съответните административни органи привеждат в съответствие със Закона за електронното управление и подзаконовите нормативни актове по прилагането му водените от съответната администрация публични регистри.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
към Закона за изменение и допълнение на Закона
за подпомагане на земеделските производители
(ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 1.01.2023 г.)

.....

§ 78. В Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г., бр. 13 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 10 и 103 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 19 и 39 от 2011 г., бр. 22, 38 и 91 от 2012 г., бр. 27 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 61 и 100 от 2015 г., бр. 61 от 2016 г., бр. 58 и 96 от 2017 г., бр. 17, 77 и 83 от 2018 г. и бр. 21 от 2021 г.) навсякъде думите "Министерството на земеделието, храните и горите", "министърът на земеделието, храните и горите" и "министъра на земеделието, храните и горите" се заменят съответно с "Министерството на земеделието", "министърът на земеделието" и "министъра на земеделието".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
към Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на растенията
(ДВ, бр. 102 от 2023 г.)

.....

§ 92. В Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г., бр. 13 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 10 и 103 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 19 и 39 от 2011 г., бр. 22, 38

и 91 от 2012 г., бр. 27 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 61 и 100 от 2015 г., бр. 61 от 2016 г., бр. 58 и 96 от 2017 г., бр. 17, 77 и 83 от 2018 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 102 от 2022 г. и бр. 86 от 2023 г.) навсякъде думите "Министерството на земеделието", "министърът на земеделието" и "министъра на земеделието" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и храните", "министърът на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 1.01.2024 г., изм., бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.)

§ 8. (В сила от 22.12.2023 г. – ДВ, бр. 106 от 2023 г.) (1) Започналите и недовършени процедури за промяна на предназначението на земеделски земи по Закона за опазване на земеделските земи до 13 октомври 2023 г. се довършват по реда преди изменението на закона със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ДВ, бр. 86 от 2023 г.).

(2) За недовършени се смятат процедурите, по които предложенията за утвърждаване на площадка и/или трасе за проектиране и за промяна на предназначението на земеделски земи са подадени в Министерството на земеделието и храните или в съответната областна дирекция "Земеделие" до 13 октомври 2023 г.

(3) Започналите и недовършени процедури след 13 октомври 2023 г. за промяна на предназначението на земеделски земи от пета и шеста категория по чл. 23, ал. 3 от Закона за опазване на земеделските земи се прекратяват.

(4) За обекти за производство на енергия от възобновяеми източници не се прилага § 30 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за посевния и посадъчния материал (ДВ, бр. 17 от 2018 г.).

(5) (Отм. – ДВ, бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.).

§ 10. Законът влиза в сила от 1 януари 2024 г., с изключение на:

2. параграфи 7, 8 и 9, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ДВ, бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.)

§ 8. Започналите и недовършени процедури след 13 октомври 2023 г. за промяна на предназначението на земеделски земи за изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници по Закона за опазване на земеделските земи, се довършват по реда на този закон.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ДВ, бр. 33 от 2024 г., в сила от 1.01.2025 г.)

§ 9. (В сила от 12.04.2024 г. - ДВ, бр. 33 от 2024 г.) В Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003

г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г., бр. 13 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 10 и 103 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 19 и 39 от 2011 г., бр. 22, 38 и 91 от 2012 г., бр. 27 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 61 и 100 от 2015 г., бр. 61 от 2016 г., бр. 58 и 96 от 2017 г., бр. 17, 77 и 83 от 2018 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 102 от 2022 г., бр. 86, 102 и 106 от 2023 г. и бр. 16 от 2024 г.) в чл. 24б, ал. 1 се създава изречение второ:

.....

§ 10. (В сила от 12.04.2024 г. - ДВ, бр. 33 от 2024 г.) Започналите до влизането в сила на този закон процедури по чл. 24б от Закона за опазване на земеделските земи се довършват по досегашния ред. За започнали се считат процедурите, за които към деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник" има влязло в сила решение по чл. 25, ал. 5 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и/или одобрен подробен устройствен план, предвиждащ изграждане на обект за производство на енергия от възобновяеми източници.

§ 11. Законът влиза в сила от 1 януари 2025 г., с изключение на § 1, 3, § 4 относно чл. 37и, ал. 6 и 13, § 8, 9 и 10, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".